

SAMMENFATNING

Undersøgelse af udfordringer og stigma i forhold til at have en LGBTI-identitet i Danmark

1. Summary	3
2. Om undersøgelsen	4
3. Undersøgelsens datagrundlag	5
4. Hovedkonklusioner	6
5. Barrierer for åbenhed blandt LGBT-personer	7
6. Oplevede negative reaktioner og diskrimination	8
7. Omverdenens syn på LGBT og copingstrategier	9
8. Sammenhænge mellem stigma, mistrivsel og ensomhed	9
9. Stigma og udfordringer blandt interkønnede	10
10. Stigma og udfordringer blandt non-binære	12
11. Litteraturliste	13

1. ENGLISH SUMMARY

This study explores stigma and challenges related to being LGBTI in Denmark. The overall goal of the study is to promote awareness and knowledge of experiences and challenges related to having an LGBTI-identity. In addition, the study aims to further understanding of the internal and external barriers experienced by LGBTI-persons in relation to being open about their sexuality and gender identities. The study was commissioned by the department of Equal Opportunities under the Ministry of Environment and Food of Denmark and was conducted in the period November 2019 to June 2020.

The results of this study are intended to spark reflections and inform debate on the topic as well as destigmatise the field.

In order to determine the scope of stigmatisation as well as provide in-depth accounts of lived experiences from LGBTI-individuals, the study's empirical foundation comprises both quantitative and qualitative data. The former consists of a large-scale survey yielding 3,571 responses from LGBTI-individuals, while the latter comprises 24 qualitative interviews with LGBTI-persons. In addition, seven advisers from LGBT+ related organisations and three experts on the field were interviewed, in order to inform its scope and sensitise the understanding of the field.

Results of the study show that, while a small majority of LGBT-individuals generally experience positive attitudes from their surroundings with regards to their LGBT-identity, a substantial minority experiences problems, negative reactions, discrimination and stigmatisation related to their sexuality or gender identity. Experienced stigmatisation and limited openness are found to be inversely linked to psychological wellbeing and linked to loneliness among LGBT-individuals. Feelings of loneliness are found to be five times greater among LGBT-individuals than in the general population.

These findings also seem to be applicable to intersex-individuals, although the results related to intersex-individuals are tentative due to the low number of intersex respondents in the survey. The data also reveal great diversity of experiences within the intersex-category.

Another central finding of the study is the internal variation within the LGBT-category. Lesbians, gay men, bisexuals and trans-individuals are open to varying degrees and experience different types and degrees of anticipated and actual stigmatisation. Trans-individuals are an especially marginalised group, with lower rates of openness, more anticipated and experienced stigmatisation, greater degrees of loneliness and lower mental wellbeing. While homosexual men report lower levels of stigmatisation than other LBT-individuals, they are more exposed to specific kinds of stigmatisation, for instance in terms of experiencing violence.

In conclusion, the study finds that stigmatisation and anti-LGBTI attitudes from the surrounding environment remain an issue for a substantial part of LGBTI-individuals.

2. OM UNDERSØGELSEN

Denne sammenfatning formidler de væsentligste resultater fra undersøgelsen *Udfordringer og stigma i forhold til at have LGBTI-identitet* i Danmark. Undersøgelsen er udgivet i juli 2020.

Undersøgelsens formål har været at belyse hvilke udfordringer og stigma, der er knyttet til at have en LGBTI-identitet. Mere specifikt har formålet været at tilvejebringe ny viden om LGBTI-personers erfaringer med, overvejelser om og udfordringer forbundet med at have LGBTI-identitet, herunder erfaringer med åbenhed og at "springe ud" med et særligt fokus på barrierer herfor.

Herudover er det formålet med undersøgelsen, at dens resultater skal bidrage til debat, dialog og refleksion over de udfordringer og stigma, der er forbundet med at have en LGBTI-identitet, herunder til aftabuisering af området.

Undersøgelsen er gennemført af Als Research på vegne af Ligestillingsafdelingen, Miljø- og Fødevareministeriet i perioden november 2019 – juni 2020.

Undersøgelsen er gennemført i samarbejde med en følgegruppe bestående af Signe Nebelong (projektleder i Sex & Samfund), Susanne Branner Jespersen (sekretariatschef i LGBT+ Danmark), Jette Clemmensen (formand for Transpersoner i Danmark), Inge Toft Thapprakhon (talsperson i Intersex Danmark), Tina Thranesen (medstifter af LGBT Komitéen), Søren Laursen (medstifter af LGBT Komitéen) og Christian Graugaard (professor i sexologi v. Aalborg Universitet). Følgegruppen har bidraget til at kvalificere undersøgelsens spørgeskema og interviewguides, hjulpet med distribution af spørgeskemaet og givet centrale inputs til undersøgelsens analyser. Stor tak til alle i følgegruppen.

Ligeledes skal der lyde en tak til Morten Emmerik Wøldike (chefkonsulent i Institut for Menneskerettigheder), Christian Graugaard (professor i sexologi v. Aalborg Universitet) og Jeppe Hald (daglig leder af rådgivningen til børn og unge i Sex & Samfund), som gennem ekspertinterview har været med til at give inputs og kvalificere undersøgelsen.

Denne sammenfatning formidler blot de væsentligste resultater fra undersøgelsen. Ønskes en mere uddybende og detaljeret gennemgang af undersøgelsens resultater kan den samlede rapport downloades på www.alsresearch.dk.

3. UNDERSØGELSENS DATAGRUNDLAG

Undersøgelsen er baseret på en stor spørgeskemaundersøgelse blandt 3.571 LGBT-personer samt 34 dybdegående kvalitative interview med LGBTI-personer, rådgivere fra LGBT+ relaterede rådgivningstilbud og eksperter på området.

Undersøgelsens kvantitative datagrundlag

Den kvantitative del af undersøgelsen består af en spørgeskemaundersøgelse blandt 3.571 LGBTI-personer herunder 764 lesbiske, 1.193 bøsser, 983 biseksuelle (og panseksuelle), 589 transpersoner og 42 interkønnede.¹ Besvarelsene er indsamlet i perioden fra d. 14. januar 2020 til d. 12. marts 2020.

Spørgeskemaet har indeholdt spørgsmål om forventede og faktiske negative reaktioner på åbenhed, oplevelser med negativ opmærksomhed/diskrimination fra omverdenen, copingstrategier, handlemønstre og ønsker om identitetsudtryk samt en række baggrundsspørgsmål.

Spørgeskemaet er gennemført som en websurvey, der er distribueret med hjælp fra LGBT+ relaterede organisationer, foreninger og netværk, patientforeninger og gennem annoncering på forskellige medier, sociale online platforme og en dating- og kontakttapp.

Besvarelsene fra de interkønnede personer er beskrevet selvstændigt i rapporten og i denne sammenfatning. Dette skyldes, at der er forholdsvis få besvarelses fra denne gruppe, og at tallene derfor er behæftet med stor usikkerhed.

Undersøgelsens kvalitative datagrundlag

Der er gennemført dybdegående interviews med i alt 24 LGBTI-personer – herunder 5 lesbiske, 4 bøsser, 5 transpersoner, 5 biseksuelle og 5 interkønnede. Interviewene har varet mellem en halv time og to timer med en gennemsnitlig varighed på ca. en time. Alle interviewpersonerne er rekrutteret gennem spørgeskemaundersøgelsen.

Interviewene har berørt interviewpersonernes overvejelser om og eventuelle erfaringer med at være åben over for henholdsvis deres familie, arbejdsplads, uddannelsessted, partner/kæreste/ ægtefælle og venner, eventuelle oplevelser med diskrimination, oplevelse af omverdenens syn på egen LGBTI-identitet og en række baggrundsspørgsmål.

Derudover er der gennemført syv interviews med rådgivere fra fire forskellige LGBT+ relaterede rådgivningstilbud. Indsigter fra disse interviews er inddraget i de kvalitative afsnit undervejs.

Der er desuden gennemført tre ekspertinterviews med henholdsvis Christian Graugaard (professor i sexologi v. Aalborg Universitet), Morten Wøldike (chefkonsulent i Institut for Menneskerettigheder) og Jeppe Hald (daglig leder af rådgivningen i Sex & Samfund).

¹ Kategoriseringen af henholdsvis lesbisk, bøsse, biseksuel eller transperson er bestemt ud fra, hvilken seksuel orientering og kønsidentitet respondenterne har angivet, at de har i spørgeskemaet. Dette er uddybet i undersøgelsen.

4. HOVEDKONKLUSIONER

Hovedfundene i undersøgelsen er:

- 53 % af LGBT-personerne oplever, at der generelt er et positivt syn på deres LGBT-identitet i Danmark.
- Betydelige mindretal blandt LGBT-personer oplever udfordringer og stigmatisering i relation til at være åbne, diskrimination og begrænset frihed til at færdes og agere, som de ønsker i det offentlige rum. Både forventede og oplevede former for stigmatisering udgør således betydelige udfordringer for et mindretal af LGBT-personer i Danmark.
- Manglende åbenhed og oplevelser med negative reaktioner på åbenhed hænger sammen med en øget risiko for både psykisk mistrivsel og ensomhed blandt LGBT-personer i Danmark. Forventet og oplevet stigmatisering udgør dermed ikke kun en udfordring for LGBT-personers ligestilling og frihed til at leve, som de ønsker. Stigmatiseringen hænger også sammen med en trivselsmæssig udfordring.
- Ensomhed udgør en alvorlig udfordring for et stort mindretal af LGBT-personer i Danmark. Undersøgelsens data indikerer, at ensomhed er omtrent 5-6 gange mere udbredt blandt LGBT-personer (28 %) end blandt befolkningen generelt (5 %).
- De ovenfor nævnte mønstre synes også at gøre sig gældende blandt interkønnede, om end der er for få respondenter til at konklusionerne med sikkerhed kan generaliseres. Der er samtidig stor intern diversitet blandt de interkønnede.
- Der ses store interne forskelle mellem grader af åbenhed og typer af forventet og oplevet stigmatisering blandt lesbiske, bøsser, biseksuelle og transpersoner. Transpersoner udgør en særligt udsat gruppe i relation til manglende åbenhed, forventet og oplevet stigmatisering samt mistrivsel og ensomhed. Omvendt oplever bøsser på flere områder færre udfordringer og mindre stigmatisering end andre LGBT-personer. Bøsser er dog særligt udsatte på visse punkter – eksempelvis i forhold til oplevelser med vold.
- For mange LGBT-personer går der en del år fra de første gang opdager eller fornemmer deres LGBT-identitet, til de vælger at fortælle nogen om det. Desuden er manglende åbenhed, mistrivsel og ensomhed særligt udbredt blandt unge LGBT-personer.

5. BARRIERER FOR ÅBENHED BLANDT LGBT-PERSONER

I relation til barrierer for åbenhed viser undersøgelsen blandt andet:

- De fleste LGBT-personer har følt sig tiltrukket af en person af samme køn eller har tænkt over deres kønsidentitet inden de fylder 15 år (68 %). Alligevel har kun knap hver femte fortalt det til nogen inden de fylder 15 år (19 %). For mange LGBT-personer går der således en del år før, de fortæller nogen om deres LGBT-identitet.
- Hele 74 % af de biseksuelle og 54 % af transpersonerne er *ikke* åbne over for ét eller flere familiemedlemmer. Til sammenligning gælder dette 31 % af de lesbiske og 21 % af bøsserne. Samlet set frygter en betydelig andel af de helt eller delvist "lukkede" LGBT-personer at møde manglende forståelse (41 %) eller manglende accept (29 %) fra familiens side. Desuden angiver hver tredje (34 %), at de ikke har behov for at være åbne. Særligt transpersoner (61 %) frygter manglende forståelse, mens manglende behov for åbenhed er særligt udtalt blandt biseksuelle (45 %).
- Mange biseksuelle (49 %) og transpersonerne (46 %) i undersøgelsen er *ikke* åbne over for alle deres venner og bekendte, hvorimod det gælder en lidt mindre andel af de lesbiske (22 %) og bøsserne (15 %). Cirka 2 ud af 5 af de helt eller delvist "lukkede" LGBT-personer angiver, at de ikke har behov for at være åbne over for alle deres venner og bekendte, mens omkring hver femte forventer, at deres venner eller bekendte ikke ville have forståelse for deres LGBT-identitet.
- Graden af åbenhed blandt LGBT-personer er generelt lavere på arbejdspladser og på uddannelsessteder end over for familiemedlemmer og venner/bekendte. 48 % af de LGBT-personer, der er i job, er åbne over for alle på deres arbejdsplads. Blandt de LGBT-personer, som ikke er åbne over for alle på deres arbejdsplads, angiver cirka halvdelen (48 %), at de ikke har behov for at være åbne. Der er dog også betydelige mindretal, som frygter, at åbenhed på arbejdspladsen vil gøre deres liv mere besværligt, at de ikke vil blive forstået og/eller at åbenhed kan føre til sladder, mobning eller chikane. Særligt forventer et mindretal af de beskæftigede transpersoner sådanne former for negative reaktioner og stigmatisering.
- Blandt LGBT-personer under uddannelse, er 55 % af bøsserne, 24 % af de biseksuelle, 36 % af de lesbiske og 33 % af transpersonerne åbne over for alle på uddannelsen. Blandt de helt eller delvist "lukkede" LGBT-personer svarer 52 %, at de ikke har behov for at være åbne, mens de øvrige blandt andet frygter manglende accept, manglende forståelse eller sladder, mobning og chikane. Særligt transpersoner frygter, at åbenhed på deres uddannelsessted vil gøre deres liv mere besværligt (55 %), og at de vil opleve manglende forståelse (42 %).

6. OPLEVEDE NEGATIVE REAKTIONER OG DISKRIMINATION

I relation til negative reaktioner og diskrimination viser undersøgelsen blandt andet:

- De fleste LGBT-personer (65 %) har ikke oplevet negative reaktioner fra hverken familiemedlemmer, venner/bekendte eller personer på deres arbejde/uddannelse. Der er dog markante interne forskelle mellem andelen af henholdsvis lesbiske (70 %), bøsser (83 %), biseksuelle (57 %) og transpersoner (36 %), som ikke har oplevet negative reaktioner fra nogle af de førnævnte grupper. Særligt transpersoner har således oplevet negative reaktioner på åbenhed.
- De LGBT-personer, som har oplevet negative reaktioner på åbenhed, har særligt oplevet manglende accept (65 %), uønsket eller overdreven opmærksomhed (40 %), tavshed (36 %), samt chikane, drilleri, mobning eller latterliggørelse (35 %).
- Hele 77 % af de transpersoner, der har oplevet negative reaktioner på at være åben, har oplevet dette komme til udtryk som manglende accept. Ligeledes har 35 % af de transpersoner, der har oplevet negative reaktioner, været udsat for forsøg på at "omvende" dem til det køn, som de blev tildelt ved fødslen. LGB-personer oplever også "omvendelsesforsøg". 25 % af de lesbiske, 18 % af de biseksuelle og 14 % af de bøsser, som har oplevet negative reaktioner, har således været udsat for forsøg på at "omvende" dem til at være heteroseksuelle.
- Blandt de LGBT-personer, der har oplevet negative reaktioner på at være åben, er oplevelser med trusler og fysisk vold mere udbredte blandt bøsser (10 %) og transpersoner (8 %) end blandt de tilsvarende grupper af lesbiske (7 %) og biseksuelle (4 %).
- Omkring hver tredje LGBT-person har oplevet diskrimination på grund af sin seksuelle orientering inden for det seneste år. Det gælder 37 % blandt lesbiske, 31 % blandt bøsser, 31 % blandt biseksuelle og 29 % blandt transpersoner. Desuden har 56 % af transpersonerne (56 %) oplevet diskrimination på grund af deres kønsidentitet inden for det seneste år, mens det gælder 1-4 % af LGB-personerne.
- De fleste af de LGBT-personer, der har oplevet diskrimination, har været udsat for dette enten på sociale medier (48 %), på gaden/offentlige steder (43 %), i traditionelle medier (fx avis, radio, TV) (33 %) eller i nattelivet/på diskoteker (30 %). De hyppigst oplevede former for diskrimination er nedladende eller hadefulde kommentarer, samt uønsket eller overdreven opmærksomhed. Endelig er der igen et mindretal – særligt blandt bøsser og transpersoner – som har været udsat for trusler om vold (19 % af bøsserne og 14 % af transpersonerne) eller regulær fysisk vold (7 % af bøsserne og 5 % af transpersonerne) på grund af deres LGBT-identitet.

7. OMVERDENENS SYN PÅ LGBT OG COPINGSTRATEGIER

I relation til oplevelser af omverdenens syn på LGBT og copingstrategier² viser undersøgelsen blandt andet:

- 53 % af LGBT-personerne oplever, at der generelt er et positivt syn på deres seksuelle orientering eller kønsidentitet i Danmark. Til sammenligning oplever 12 %, at de generelt oplever et negativt syn, mens 32 % svarer hverken/eller. Transpersoner (38 %) oplever generelt et mere negativt syn på deres LGBT-identitet end biseksuelle (10 %), bøsser (6 %) og lesbiske (6 %).
- Omkring hver tredje LGBT-person har det seneste år undgået at opholde sig eller færdes på bestemte steder i det offentlige rum på grund af sin LGBT-identitet. Denne copingstrategi anvendes særligt af transpersoner, hvor næsten halvdelen (48 %) inden for det seneste år har undgået bestemte steder sammenlignet med 29 % blandt bøsser, 23 % blandt lesbiske og 14 % blandt biseksuelle. LGBT-personer undgår særligt at være ude efter et givent tidspunkt på aftenen/natten, gader med barer/forlystelser og barer og diskoteker. For flertallets vedkommende skyldes dette, at de opfatter disse steder som "et utrygt rum". Det er dog forskelligt, hvad denne utryghed er forbundet med. Frygt for vold og verbale trusler er fx mest udbredt blandt bøsser, mens især transpersoner frygter at blive set af personer, som ikke kender deres LGBT-identitet. I alle fire grupper frygter mere end halvdelen af de LGBT-personer, som undgår visse steder, tilråb og chikane.
- En betydelig andel af LGBT-personer tilpasser deres ageren eller udseende i det offentlige rum for at undgå stigmatisering eller ubehagelige former for opmærksomhed. Flere bøsser (55 %) og lesbiske (23 %) undlader fx enten "altid" eller "ofte" at holde deres partner i hånden i det offentlige rum, ligesom at forholdsvis mange bøsser (46 %) og lesbiske (28 %) undlader at kramme, kysse eller kærtegne deres partner i det offentlige rum. Omvendt er der særligt blandt transpersoner store mindretal, som enten "altid" eller "ofte" vælger at tilpasse deres udseende (33 %), ikke at formulere sig på en måde, som kan afsløre deres LGBT-identitet (32 %), at klæde sig anderledes, end de helst vil (29 %) og at tale, bevæge eller gebærde sig anderledes end de har lyst til (25 %) i det offentlige rum. Disse strategier anvendes også men i mindre grad af LGB-personer.
- Samlet set tegner undersøgelsen et bekymrende billede. Forholdsvis mange LGBT-personer oplever, at de ikke kan færdes, klæde sig eller agere som de ønsker i dele af det offentlige rum uden frygt for tilråb, chikane, trusler eller fysisk vold.

² Med copingstrategi henvises i rapporten til, hvordan LGBTI-personerne i en bred forstand håndterer at leve med en identitet, der potentielt er knyttet til stigma og andre udfordringer.

8. SAMMENHÆNGE MELLEM STIGMA, MISTRIVSEL OG ENSOMHED

LGBT-personernes grad af risiko for mistrivsel (langvarig stresstilstand og depression) og udbredelsen af ensomhed er blevet målt med de validerede skalaer WHO-5 (i relation til mistrivsel) og TILS (i relation til ensomhed). Undersøgelsen viser blandt andet:

- Både risiko for mistrivsel og ensomhed er markant mere udbredt blandt LGBT-personer end blandt den øvrige befolkning i Danmark. I relation til ensomhed indikerer undersøgelsen, at ensomhed er omtrent 5-6 gange mere udbredt blandt LGBT-personer (28 %) end blandt befolkningen generelt (5 %). Udbredelsen af ensomhed er særligt udtalt blandt transpersoner (46 %) og biseksuelle (32 %).
- Blandt LGBT-personerne ses en sammenhæng mellem manglende åbenhed, oplevelser med negative reaktioner på åbenhed og oplevelser med diskrimination på den ene side og øget risiko for mistrivsel og ensomhed på den anden side. Andelen af LGBT-personer, som er i risiko for mistrivsel, er således markant højere blandt LGBT-personer, som har oplevet negative reaktioner på at være åben (47 %) eller som ikke har valgt at være åbne over for nogen i deres omgangskreds (45 %) sammenlignet med de LGBT-personer, som ikke har oplevet negative reaktioner på at være åben (29 %). Ligeledes er ensomhed mere udbredt blandt LGBT-personer, som har oplevet negative reaktioner på at være åben (42 %) eller slet ikke har været åbne (51 %), sammenholdt med ensomhed blandt LGBT-personer, der ikke har oplevet negative reaktioner på åbenhed (19 %).
- Udbredelsen af risiko for mistrivsel og ensomhed er markant større blandt de LGBT-personer, der har følt sig diskrimineret inden for det seneste år end blandt personer, der ikke har følt sig diskrimineret inden for det seneste år. Fx udgør andelen af ensomme 52 % blandt LGBT-personer, der det seneste år har oplevet diskrimination på grund af deres kønsidentitet, 38 % blandt de LGBT-personer, der det seneste år har oplevet diskrimination på grund af deres seksuelle orientering og kun 17 % blandt LGBT-personer, der ikke har oplevet diskrimination det seneste år.
- Både frygt for potentiel stigmatisering og reelle oplevelser med stigmatisering synes således at hænge sammen med LGBT-personers relativt dårlige psykiske trivsel og høje grad af ensomhed.

9. STIGMA OG UDFORDRINGER BLANDT INTERKØNNEDE

Da der har været få interkønnede respondenter, som har besvaret spørgeskemaet, omfatter undersøgelsen en mindre kortlægning af udfordringer og stigma blandt personer med medfødte atypiske variationer i deres køns karakteristika, herefter benævnt *interkønnede*. Resultaterne er behæftet med usikkerhed, da antallet af besvarelser er forholdsvis lavt, og da det er usikkert i hvilket omfang datagrundlaget er repræsentativt for interkønnede i Danmark. Datagrundlaget giver dog stadig et interessant indblik i oplevelser med forskellige typer af udfordringer og stigma blandt interkønnede. Blandt andet viser undersøgelsen:

- Interkønnede synes at have en forholdsvis lav grad af åbenhed over for familie og venner/bekendte, samt en meget lav grad af åbenhed over for personer, som de er i kontakt med gennem deres arbejde og/eller uddannelse. Den lave grad af åbenhed kan - udover et *manglende behov for åbenhed* - særligt hænge sammen med forventninger om, at der kan opstå potentielt "pinlige" eller "skamfulde" situationer, hvor omverdenen reagerer med tavshed, forlegenhed eller sladder.
- For de fleste interkønnede synes det at gælde, at deres forældre kender til, at de er født med atypiske variationer i køns karakteristika, ligesom de fleste har oplevet deres forældre som støttende og åbne. Der er dog også et mindretal blandt de adspurgte, som har oplevet, at deres forældre enten har *hemmeligholdt viden* om deres atypiske variation, *ikke* har været gode til at støtte dem eller *ikke* har inddraget dem tilstrækkeligt i beslutninger om behandlinger mv.
- Et mindretal af de adspurgte interkønnede har oplevet diskrimination og/eller negative reaktioner på at være åbne fra enten familiemedlemmer, venner/bekendte eller personer på deres arbejdsplads/uddannelse. Særligt fremhæver de interkønnede oplevelser med *"uønsket eller overdreven opmærksomhed"*, *"latterliggørelse eller mobning"*, *"nedladende eller hadefulde kommentarer"*, *"forskelsbehandling i sundhedsvæsenet"* og *"usynliggørelse"*.
- Graden af risiko for mistrivsel og ensomhed er meget høj blandt de adspurgte interkønnede. 24 ud af 37 er ensomme, mens 18 ud af 37 er i risiko for mistrivsel i form af depression og langvarig stressbelastning.
- Et klart flertal af de adspurgte interkønnede oplever, at der mangler tilstrækkelig viden om personer født med atypiske variationer i køns karakteristika i Danmark. Interkønnede synes således at udgøre en forholdsvis *usynlig* og *ukendt* gruppe i det danske samfund, hvilket i sig selv kan tænkes at udgøre en væsentlig barriere for åbenhed, samt for forståelse, accept og anerkendelse af interkønnede i Danmark.

10. STIGMA OG UDFORDRINGER BLANDT NON-BINÆRE

Samlet set har en forholdsvis stor andel af respondenterne angivet, at de er non-binære. Af de i alt 307 respondenter, som har angivet dette, har 203 angivet, at de også er transpersoner, mens 104 har angivet, at de ikke er transpersoner.

De non-binære, som er transpersoner, er i alle rapportens analyser indgået i den samlede kategori af transpersoner. Da der imidlertid er en betydelig andel af de non-binære, som har angivet, at de *ikke* er transpersoner, indeholder undersøgelsen et særskilt kapitel om den samlede gruppe af non-binære respondenter. I relation hertil ses det blandt andet:

- Non-binære, der ikke er transpersoner, er i lidt mindre grad åbne over for deres familiemedlemmer og venner/bekendte end non-binære, som er transpersoner. Sammenlignet med den samlede LGBT-gruppe er de non-binære generelt mindre åbne over for deres familie og venner/bekendte, samt over for personer på arbejdspladsen og uddannelsesstedet.
- Non-binære transpersoner oplever i højere grad negative reaktioner på åbenhed og diskrimination end non-binære, som ikke er transpersoner. Samlet set er de non-binære mere udsat for negative reaktioner og diskrimination end den samlede LGBT-gruppe. Fx har blot 22 % af de non-binære respondenter svaret, at de *ikke* har følt sig diskrimineret på grund af deres seksuelle orientering/kønsidentitet inden for det seneste år, hvor hele 51 % i den samlede LGBT-gruppe *ikke* har følt sig diskrimineret inden for det seneste år.
- Generelt oplever en forholdsvis høj andel af non-binære, at der er et negativt syn på deres kønsidentitet i Danmark. 60 % af de non-binære transpersoner og 45 % af de non-binære, som ikke er transpersoner, oplever således, at der er et negativt syn på deres kønsidentitet i Danmark. Dette står i kontrast til den samlede LGBT-gruppe, hvor 12 % har markeret, at de generelt oplever et negativt syn på deres kønsidentitet eller seksuelle orientering i Danmark.
- Undersøgelsen viser, at de non-binære ligesom den samlede LGBT-gruppe benytter forskellige strategier til at undgå stigmatisering. Fx har 43 % af de non-binære transpersoner og 35 % af de non-binære, som ikke er transpersoner inden for det seneste år undgået at færdes eller opholde sig bestemte steder på grund af deres kønsidentitet/seksuelle orientering. I den samlede LGBT-gruppe gælder det for 27 %.

11. LITTERATURLISTE

- Als Research (2015): *Nydanske LGBT-personers levevilkår*.
- Als Research (2016): *IDAHO Forum – International Day Against Homophobia, Transphobia and Biphobia 2016. Background Brief*.
- Als Research (2019a): *LGBT-personers trivsel på arbejdsmarkedet*.
- Als Research (2019b): *Maskulinitetsopfattelser og holdninger til ligestilling – særligt blandt minoritetsetniske mænd*.
- Center for Sund Aldring (2019): *Seksuel identitet sent i livet. Ældre homo- og biseksuelles sociale vilkår i Danmark*.
- Chaudoir, S.R. et al. (2013): "'Discredited' Versus 'Discreditable': Understanding How Shared and Unique Stigma Mechanisms Affect Psychological and Physical Health Disparities", i: *Basic Applied Social Psychology*. 35:1, s. 75–87.
- Christensen & Voergård-Olesen (2018): *Ud af skabet, ind i kampen. Undersøgelse af arbejdsvilkår for LGBT+ medlemmer i PROSA*.
- Crocker, J. & Major, B. (1989): "Social stigma and self-esteem: The self-protective properties of stigma", i: *Psychological Review*, 1989:96, s. 608–630.
- Epinion for LO (2015): *LO-måling om LGBT-personer på arbejdspladsen*.
- Epinion for LO, FTF og AC (2016): *Måling af LGBT-personers oplevelse af åbenhed på arbejdsmarkedet*.
- Fox, J & Ralston, R (2016): "Queer identity online: Informal learning and teaching experiences of LGBTQ individuals on social media". Elsevier.
- Frisch, M. et al. (2019): *Sex i Danmark. Nøgletal fra projekt SEXUS 2017-2018*. Statens Serum Institut og Aalborg Universitet.
- FRA – European Union Agency for Fundamental Rights (2012): EU LGBT Survey 2012 – Survey Data Explorer: <https://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/data-and-maps/survey-fundamental-rights-lesbian-gay-bisexual-and>
- FRA – European Union Agency for Fundamental Rights (2014a): *EU LGBT survey. European Union lesbian, gay, bisexual and transgender survey. Main results*.
- FRA – European Union Agency for Fundamental Rights (2014b): *Being Trans in the European Union*.
- FRA – European Union Agency for Fundamental Rights (2019): EU LGBT survey – Survey Data Explorer: <https://fra.europa.eu/en/data-and-maps/2020/lgbti-survey-data-explorer>
- FRA – European Union Agency for Fundamental Rights (2020): *A long way to go for LGBTI equality*.
- Goffman, E. (1963): *Stigma: Notes on the management of spoiled identity*.
- Gransell, L. & Hansen, H. (2009): *Lige og ulige? Homoseksuelle, biseksuelle og transkønnedes levevilkår*. Casa.
- Graugaard, C. et al. (2015): "Self-reported sexual and psychosocial health among nonheterosexual Danes", i: *Scandinavian Journal of Public Health*, 43:3

- Hanckel, B. et al (2019): "That's not necessarily for them": LGBTIQ+ young people, social media platform affordances and identity curation" I *Media, culture & society*. 2019:41, s. 1261-1278.
- Hanckel, B. & Morris, A. (2013): "Finding community and contesting heteronormativity: queer young people's engagement in an Australian online community". *Journal of Youth Studies* 2014. Vol 16, No. 7, s. 872-886.
- Hatzenbuehler, M.L. et al. (2008): "Emotion regulation and internalizing symptoms in a longitudinal study of sexual minority and heterosexual adolescents", i: *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 2008:49, s. 1270-1278.
- Hatzenbuehler, M.L. (2009): "How does sexual minority stigma 'get under the skin'? A psychological mediation framework", i: *Psychological Bulletin*, 2009:145, s. 707–730
- Hatzenbuehler M.L. et al. (2009): "How does stigma 'get under the skin'?", i: *Psychological Science*, 20, s. 1282–1289.
- ILGA-Europe (2020): *Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex people in Europe and Central Asia*.
- ILGA-Europe (2019a): *Rainbow Index 2019*.
- ILGA-Europe (2019b): *Rainbow Map 2019*. https://www.ilga-europe.org/sites/default/files/Attachments/rainbowmap2019online_0_0.pdf
- Johansen et al. (2015): *LGBT-sundhed. Helbred og trivsel blandt lesbiske, bøsser, biseksuelle og transpersoner*. Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet.
- Justitsministeriets Forskningskontor (2020): *Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005-2018*.
- Kaltiala, R. et al. (2019): "Time trends in referrals to child and adolescent gender identity services: a study in four Nordic countries and in the UK", i: *Nord J Psychiatry*, 74:1, s. 40-44.
- Larson, R. W. (1999): "The uses of loneliness in adolescence", i Rotenberg & Hymel (red.): *Loneliness in childhood and adolescence*
- Lasgaard, M. (2010): "Ensom i en social verden", i: *Psyke & Logos*, 31, s. 206-231.
- Lasgaard, M. (2007): "Reliability and validity of the Danish version of the UCLA Loneliness Scale", i: *Personality and Individual Differences*, 42:7, s. 1359-1366
- Lasgaard, M. & Friis, K. (2015): *Ensomhed i befolkningen – forekomst og metodiske overvejelser*. CFK – Folkesundhed og Kvalitetsudvikling, Region Midtjylland
- LGBT+ Danmark (2016): Non-binær kønsidentitet. <http://lgbt.dk/ordbog/non-binaer-koensidentitet/> (besøgt 27. maj 2020)
- LGBT+ Danmark (2016): Transvestit. <http://lgbt.dk/ordbog/transvestit/> (besøgt 27. maj 2020)
- Mak, W.W.S. et al. (2007): "Meta-analysis of stigma and mental health", i: *Social Science & Medicine*, 2007:65, s. 245–261.
- Meyer, I.H. (2003): "Prejudice, social stress, and mental health in lesbian, gay, and bisexual populations: Conceptual issues and research evidence", i: *Psychological Bulletin*, 2003:129, s. 674-697.

- Pascoe, E. A. & Smart Richman, L. (2009): "Perceived discrimination and health: A meta-analytic review", i: *Psychological Bulletin*, 135, s. 531–554.
- Pedersen, Willy et al. (2003): "Å gøre det, å føle det og å være det. Homoseksualitet i det seinmoderne". Tidskrift for samfunnsforskning. Vol 44, nr. 41, s. 3-36.
- Peplau, L. & Perlman, D. (1982): *Loneliness: A sourcebook of current theory, research and therapy*.
- Pew Research Center (2014): *The Global Divide on Homosexuality*.
- Quinn, D.M. & Chaudoir, S.R. (2009): "Living with a concealable stigmatized identity: The impact of anticipated stigma, centrality, salience, and cultural stigma on psychological distress and health", i: *Journal of Personality and Social Psychology*, 2009:97, s. 634–651.
- Rotenberg, K. (1999): "Childhood and adolescent loneliness: An introduction", i: Rotenberg & Hymel (red.): *Loneliness in childhood and adolescence*.
- Russell, D. W. (1996): "UCLA Loneliness Scale (version 3): Reliability, validity and factor structure", i: *Journal of Personality Assessment*, 66, s. 20-40.
- Russell, D. et al. (1980): "The Revised UCLA Loneliness Scale: Concurrent and discriminant validity evidence", i: *Journal of Personality and Social Psychology*, 39, s. 472-480.
- Schmader, T. et al. (2008): "An integrated process model of stereotype threat effects on performance", i: *Psychological Review*, 115, s. 336–356.
- Sexlinien for unge: Hvad er non-binær? <https://www.sexlinien.dk/emneside-seksualitet-og-koen/non-binaer> (besøgt 27. maj 2020)
- Shiovitz-Ezra, S. (2013): "Confidant networks and loneliness", i: Börsch-Supan et al.: *Active ageing and solidarity between generations in Europe*.
- Sundhedsstyrelsen: Guide til trivselsindekset: WHO-5. <https://www.regionsjaelland.dk/Kampagner/broen-til-bedre-sundhed/Materialer/PublishingImages/WHO5%20skema.pdf> (besøgt 4. maj 2020)
- Steckhahn-Strohmer, B. (2014): *Status of The Danish LGBT Workplace*. Q-Factor.
- Stonewall (2016): *Stonewall Top 100 Employers. Results from the Workplace Equality Index 2016*.
- Topp, C.W. et al. (2015): "The WHO-5 Well-Being Index: a systematic review of the literature", i: *Psychotherapy and Psychosomatics*, 84, s. 167-176
- Voergård-Olesen, R.K. og Eskerod, P. (2013): *Non-heterosexual disclosure at the workplace – insights from an empirical study* (bidrag til konference).
- Wiepjes, C.M. et al. (2018): "The Amsterdam Cohort of Gender Dysphoria Study (1972–2015): Trends in Prevalence, Treatment, and Regrets.", i: *J Sex Med*, 15:4, s. 582-590.